

© Getty Images

Vrouw zonder voetafdruk

Roman - Jhumpa Lahiri is verhuisd naar Italië en schrijft voortaan ook in het Italiaans. Ze laat zich in haar eerste Italiaanse roman zien als een fijnzinnig observator, maar niet als een groot verhalenverteller.

KATHY MATHYS

★★★★☆

Jhumpa Lahiri

Waar ik nu ben. Vertaald door Manon Smits, Atlas Contact, 160 blz., 18,99 € (e-boek 12,99 €). Oorspronkelijke titel: 'Dove mi trovo'.

Toen de Amerikaans-Indiase Jhumpa Lahiri in 1994 met haar zus Firenze bezocht, was ze verrukt over de klanken die haar omringden. 'Het voelt niet als een vreemde taal, ook al weet ik dat het dat wel is', schreef ze in *Met andere woorden*, haar vorige boek. De schrijfster leerde de taal, verhuisde naar Rome met haar gezin en inmiddels schrijft ze zelfs in het Italiaans. Het Engels dat ze in Amerika sprak als kind van Bengaalse migranten is de taal waarin ze haar succesvolle romans en verhalenbundels schreef, de taal die haar een Pulitzer Prize opleverde. Toch had Lahiri een moeilijke verhouding met het Engels, het verwijderde haar van haar ouders. Italiaans is een minder beladen taal.

De titel van Lahiri's eerste roman in het Italiaans, *Waar ik nu ben*, lijkt niet enkel te verwijzen naar de situatie van het hoofdpersonage, maar ook naar die van de schrijfster. Kijk, zegt die, in deze fase van mijn schrijverschap zit ik

nu, het is één groot avontuur, ik weet ook niet waar het heen gaat. Mooi is dat.

De korte hoofdstukken dragen titels als 'In het hotel', 'Bij de ticketbalie', 'In de supermarkt' en lijken uit een taalhandboek te komen. Het personage dat deze plekken bezoekt, is een vrouw van middelbare leeftijd. Ze vertelt op een bedaarde manier over haar weinig spectaculaire leven. Ze geeft les op een universiteit, heeft geen gezin: 'Als eenling leven is mijn beroep geworden.' Ze probeert zich hierin te perfectioneren, wat niet wegneemt dat ze lijdt onder de toestand.

De vrouw richt haar aandacht naar de buitenwereld. Ze omschrijft de gedenksteen waar ze langsloopt, de vader en dochter die ze ziet in de trattoria. Niet afgeleid door de drukte van een gezin ontloopt ze zich tot een uitstekende observator. Onrechtstreeks kom je wat te weten over haar, ze onthult zich door naar anderen te kijken,

net zoals de vrouw in de meest recente romans van Rachel Cusk dat deed.

Vage contouren

Lahiri is erg goed in het verbeelden van een nabijheid die lijkt op intimiteit. Zo bestudeert de vrouw het meisje dat haar behandelt in het nagelsalon, hun gezichten bevinden zich dicht bij elkaar. Of ze deelt het zwembadwater met lijven die haar vertrouwd zijn. Wanneer ze naderhand, onder de douche, een vrouw hoort zeggen dat ze al jaren geen leven meer heeft, gaapt de afstand tot die lijven.

Het personage laat niet graag sporen na. Wanneer ze verhuist, mag er niets achterblijven. Wel is ze op zoek naar sporen van anderen. Van een oude theekop vraagt ze zich af wie eruit heeft gedronken. Nieuwsgierig is ze naar anderen met hun drukke levens, al weet ze dat zo'n leven er voor haar niet inzit. Enkel de jaarlijkse aankoop van een nieuwe agenda 'bevestigt mijn bestaan'. Lahiri zet een personage met enkel contouren neer: we krijgen geen details over de grote drama's waarnaar ze verwijst. Wel krijgt de relatie met haar ouders meer gewicht in de tweede helft van het boek. Een keer belt de minnaar van de vrouw, vervolgens horen we nooit meer iets van de man. Het is duidelijk dat de

schrijfster niet geïnteresseerd is in de verhalende mogelijkheden van de roman. Alleen heeft die vaagheid soms iets gekunsteld.

Op het eerste gezicht lijkt deze roman heel anders dan bijvoorbeeld *Twee broers*, een van Lahiri's Engelstalige toppers. Maar dan lees je deze zin: 'Bestaat er een plek waar we niet op doorreis zijn?' Ontheemding is nog steeds haar grote thema. Ze schrijft erover in een sobere taal. Af en toe tref je een beeld, als een boom in een lege vlakte.

Niemand schrijft zo mooi over de schaduwen op een brug als Lahiri

Waar ik nu ben bevat schitterende passages, miniverhalen zou je ze kunnen noemen. Niemand schrijft zo mooi over de schaduwen op een brug. Maar dit boek heeft niet de emotionele slagkracht van Lahiri's Engelstalige werk. Het best laat het zich lezen als een aaneenschakeling van sterke observaties en overpeinzingen.